

Priopćenje FRA-e za medije
Beč, 23. listopada 2017.

Temeljna prava u kontekstu nadzora: izgraditi povjerenje, poboljšati sigurnost

Reformama zakonâ o nadzoru poboljšava se transparentnost, ali su potrebni bolji sustavi provjere i ravnoteže kako bi ih se moglo uskladiti s ovlastima obavještajnih službi, navedeno je u novom izvješću Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA). Izvješće pokazuje kako su potrebni jasni pravni okviri, pouzdane mjere zaštite i učinkovit nadzor kako bi se poboljšala sigurnost i poštovala temeljna prava.

„Zaštita temeljnih prava i pružanje učinkovite nacionalne sigurnosti nisu nespojivi; na primjer, sustavi nadzora koji poštuju ljudska prava bolje funkcioniraju”, kaže ravnatelj FRA-e [Michael O’Flaherty](#). „Poštovanjem privatnosti i zaštite podataka izgrađuje se povjerenje u obavještajne službe, poboljšava se sustav prikupljanja i analize podataka te se u konačnici jača nacionalna sigurnost.”

U drugom izvješću Agencije, pod nazivom „[Nadzor obavještajnih službi: mjere za zaštitu temeljnih prava i pravni lijekovi u Europskoj uniji](#)”, razmatraju se promjene u zakonima koje su se dogodile od posljednjeg izvješća Agencije iz 2015. U ovome se izvješću također prvi puta bilježe stavovi obavještajnih stručnjaka i voditelja obrade osobnih podataka kako bi se vidjelo kako ovi zakoni funkcioniraju u praksi.

Zbog sigurnosnih prijetnji i nove tehnologije pokrenute su brojne opsežne reforme zakona o nadzoru. Iako su reformirani pravni okviri jasniji, često su i dalje previše složeni, što dovodi do nesigurnosti u pogledu ovlasti i dužnosti obavještajnih službi. Iz toga proizlazi da su potrebne snažnije mjere zaštite kada je u pitanju zaštita podataka i privatnosti.

Pravosuđe, specijalizirana stručna tijela, parlamentarni odbori i tijela za zaštitu podataka imaju ključnu ulogu u nadzoru rada obavještajnih službi. Međutim, kako je navedeno u izvješću, rad im otežavaju nedostatan pristup podacima te ograničene kompetencije, ovlasti za donošenje obvezujućih odluka, tehničko znanje, resursi i neovisnost. Sve to upućuje na potrebu za neovisnim nadzorom s odgovarajućim ovlastima i kompetencijama. To se odnosi i na međunarodnu obavještajnu suradnju gdje su zaštitne mjere i nadzor slabiji.

Također je potrebno osigurati potpunu suradnju i usklađenost između različitih nadzornih tijela kako bi se svi koraci nadzora bili neprekidno obuhvaćeni – od odobrenja do provedbe.

Potragu za djelotvornim pravnim lijekom žrtvama kršenja prava također otežavaju i složenost pitanja od koga mogu dobiti pomoć i tajnost koja okružuje rad obavještajnih službi. Osim toga, brojnim nesudskim tijelima koja mogu pružiti potporu nedostaje stručnost za bavljenje obavještajnim pitanjima te imaju ograničenu neovisnost i ovlasti za istraživanje, pristup materijalima ili donošenje obvezujućih odluka. Međutim, neke države članice pronašle su rješenja koja omogućuju građanima da pravdu traže putem sudaca koji su stručnjaci za to područje i koji mogu pristupiti povjerljivim podacima.

Izvješćem se ažurira [pravna analiza FRA-e iz 2015.](#) te se nadopunjava rezultatima dobivenima u više od 70 razgovora sa stručnjacima iz sljedećih sedam država članica

EU-a: Belgije, Francuske, Njemačke, Italije, Nizozemske, Švedske i Ujedinjene Kraljevine.

Za dodatne informacije pročitajte povezana [pitanja i odgovore](#) ili se obratite na sljedeću adresu: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 642.

Napomene urednicima:

FRA je nezavisno tijelo EU-a [odgovorno za pružanje pomoći i stručnih savjeta o temeljnim pravima](#) EU-u i njegovim državama članicama.